

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., féltre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanulóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Feladó szerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetőket felvevő: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Nőmozgalom.

A mai ember még mindig bizonyos elzárkózottsággal beszél a nőkérdésről, melyről pedig joggal elmondható, hogy a szociális kérdésnek a fele. Hogy a nők a legujabb korban sem részestültek a megillető jogos védelemben, mindnyájan tudjuk. Megdöbbenve olvasunk arról az igazságtalanságról, mely gyenge leánygyermekeket alkalmazott olyan munkáknál, melyek a szegény páriák erejét és életét sorvasztották el, — fellázad lelünk azon az álhumánizmuson, mely nem ítélte el, ellenkezőleg üzte a női munkások bérének embertelen levonását, ami arra bírta sok női munkást, hogy az erkölcsi züllöttségnek: a prostitúciónak, hogy úgy mondjuk „szegénybérével“ egészítse ki a hiányt.

Örülhetünk, hogy a szociális fejlődés mindinkább kaput nyit a nők megbecsülésének és mind szélesebb méretekben jutnak nemcsak társadalmi téren, de a közéletben is befolyáshoz. Ennek az egészséges fejlődésnek utjába állani igazságtalanság volna, de esetleges aberrációktól, fanasztikus túlzásoktól és elfejlődéstől visszatartani és helyes mederbe terelni, ez már kötelességünk. Az egész nőkérdés megoldásának sikere ugyanis attól függ, hogy milyen alapon történik a nők szervezkedése, következésképpen milyen irányba fog fejlődni a nőmozgalmak tevékenysége. A szervezkedés etikai és reális alapon történjen, ne zárkózzék el a világtól,

hanem azzal közvetlen, eleven kapcsolatban maradjon.

Amikor mi nőintelligenciánk figyelmét korunk szociális fejlődésére s az azzal járó előnyökre, de egyúttal kötelességekre: „nővédelmi intézményeink“ felkarolására felhívjuk, célunk és törekvésünk az, hogy védelmezzük és támogassuk „a nők jogos érdekeit“ és előmozdítsuk azt, hogy úgy az egyes nőnek egyéni értéke, mint az egész nőmozgalom is nemcsak etikailag, de gazdaságilag is fejlődjék és gyarapodjék. Gondolatunk: hogy nőmozgalmaink is benne álljanak és benne éljenek a reális életben.

A reális élet ismerete magával hozza, hogy ne kislelkűséggel, féltékenykedéssel, idegességgel nézze a férfivilág a nőmozgalmakat, melyek talán kiváltságait, jogait volnának hivatva feszélyezni. Ellenkezőleg nagy lélekkel segítsük, irányítsuk, mozdítsuk elő. Gátat kell vetnünk olyan irányzatnak, mely a gyengébb nemmel dúrván, kegyetlenül és igazságtalanul bánik, mely tudolgoztatja, nőiességére nincs tekintettel, gyengeségével visszaél, vagy munkáját igazságtalan bérben részesíti. A munka tárgyilagos valami, mely egyformán jutalomra érdemes, akár férfi, akár nő végezte. De etikai veszélyek is vannak. A férfi lovagiasságának kellene állást foglalni a kettős morál erjesztő gondolata ellen, mely, sajnos, sok esetben épen a férfivilág lovagiatlan föllépésének következménye volt.

Ami a nők közéleti szereplését és érvényesülését illeti, a dolog lényege az, hogy első sorban az állampolgárnő lelkületére, főkészségére, iskolázottságára, alkalmas voltára legyen gondunk. Sohsem szabad megengednünk, hogy az etikumot elnyomják vagy félretolják külső jogi vonatkozások. A külső keretét iparkodjunk megtölteni értékes tartalommal, hogy mindig etikai alapon beszéljünk a polgári jogok kivívásáról és nyilvános gyakorlásáról. A kettőt elválasztani nem szabad. Etika és közélet nem ellentétes meghatározások. Ellenkezőleg. Etikai alapon mindig szabad, sőt kell a nők közéleti érvényesüléséről beszélni és azt elősegíteni. Csak ne legyünk egyoldalúak és túlzók, hogy a nőt kiragadjuk eddigi köréből: a családi élet szentélyéből, vagy elidegenítsük gyermekeitől. A nő nagyrabecsülése, a házasság sérthetlensége, a gyermeknevelés szent ügye ne szenvedjen csorbát semmiféle körülmények között. Ma sokat hallunk, olvasunk, beszélünk a nők választójogáról. Felfogásunk és álláspontunk ebben sem szabad, hogy a maradiság szavával legyen jellemezhető.

A híres szociológussal, Biederlackal valljuk: „Kétséget nem szenved, hogy a női nem szerepét illetőleg gyökeres változtatások lehetségesek anélkül, hogy ez ellen a keresztény vallás- és erkölcsi szót emelhetne.“ Attól azonban félünk, hogy némely fanatikusok odáig vigyék az agitálást, mint azt mult héten Bécsben a feminista növezér:

Hadiárvanap.

November a tél hirnöke. Havas felhő a papírja, süvöltő szél a harmonája. Izenetére megrezket a szegénysor. A feindít, a gyermek, maga a ház, is lázva gyötördik. Még csak hírére is a közelgő téli világnak. Összebujnak a sötét szurdokok s dideregve takaróznak síró panaszok lepőlébe.

Novemberben angyaljárás van. Földre száll a Könyörület, az Irgalom. Hirdetik az isteni parancs mennyei igézetű szózatát: szeresd felebarátodat! Meleg érzést gyulasztanak a jó, nemes szivekben: az áldozatos szeretet érzését. Oda lopóznak a tehetősékek s égi sugallattal jelzik a jótétnek, a vagyonnak kötelességeit. Ráborulnak a szivekre s kopogtatnak s még nem nyugosznak amíg a jótékony meleg készsége meg nem ihlet a jótétnek gazdagokat s jól nem olvasztja meg a harpagon-szívek hideg kőzönyét is.

Oh, az ideai november könyörületes volt. Csupa jószág a szegényekhez, árvákhoz. Meleg nappal ragyogott felettük a éjszaka sem lúzte el. Hegyes kézzel a jótékony álmot. Ez a november a jó isten monója, takarító párnája, meleg cipője volt. Csak egyetlen maradt a régi, hideg, kővetészetes. Ez ideán is megmozdította a jótékony szándékokat. Egyesekben, egyesületekben, hatóságokban. Megkezdődött a szegények téli gondozása. Nem úgy, mint egyébkor, mint tavaly is, de a múltat még jóvá teheti december.

Mindezt az istenes, vigasztaló tevékenységet azonban fölülmutatta a helybeli katonai parancsnokság *hadiárvanapja*, lelkes, kegyetlenkedő hódoló mozgalmá az elesett hősök árváit. A 31-es hősök hadiárváit, akik a téli esték sötét, hideg vigasztalanságban álmadoznak a hazáért halt édesapák meleg gondviseléséről.

Katonaság és társadalom fogott megértő kezét, hogy a hadiárva javára megjelölt ünnepi nap szép jövődellemlen koronázza a tervezők s a rendezők minden fáradságát, nehézséget leküzdő buzgalmát, lelkeségét. Jóságos, meleg szív kellett ehhez a munkához, meghihetve az elhalt apák hősi küzdelmeinek nagyszerűségétől, az emlékezés fölmagasztalult kötelességérzetétől s az itt hagyottak ügyét istápoló, készséges emberszeretettől.

A hadiárvanap kedves, bensőséges ünnepélyé avatta a mult szombati estét. A nagy és lényeges közönség több volt mint disze, színes bokrétiája a ragyogó színháznak: inkább gyönyörű összhang, jó szívek egyesülő érzésének megszemélyesítője vagy talán a szép s a jó kultuszából született hangulat, amelyből a nemes cél megértésének közös tudata családiás, vonzó bensőségek derűjét ragyogtatta.

Az estély másorát a gondos rendezéségitkította. Csak az előadás kezdetekor jelezte kis fehér lap a nevetek. Az izgalmat ez is fokozta, tetézve a közönség gyülekezésének lassuságával. De a türelem fáján igazán rózsá nyílt, még pedig gazdag pompában. Kár, hogy nem valóságban is, hogy a hálás közönség koszorút fonhatott volna

a bájos leányszereplőknek. Mert az est diadalában ők osztognak leginkább: *Békeffy Panni*, *Bárdossy Sári* és *Csomasz Kató*. Dalos ajkukról könnyező szomorúság s kacagó derű áradt. Példázva a háboru mai képét, mely a vér- és könnyözön bus látványa mellett a diadalok büszke sorozatát s a hajnalodó béke örömragyogását is szemlélteti.

Békeffy Panni kitűnő előadó. Komoly és vig szövegnek egyaránt pompás magyarázója. A *Honvédek*, *Hadseregszállítóné a művészknél*, *Psylander* — előadásában művészi erő csillogott. A közönség érdem szerint méltatta zajos elismerésével. *Bárdossy Sári* az *Arva Palkó* s a *Két faldb* című dalokat énekele vonzó, kedves előadással s őszinte hatással. *Csomasz Kató* bájos hangja s a szöveget benső érzéssel közvetítő előadása értékesebb tette három, szép énekszámát: a *Kovács István hagyatéka*, *Csak egy éjszakára küldjétek el őket*, *Gyere haza édes párom* címűeket. Zúgó taps fogadta, meleg elismerés, zajos tetszés jutalmazta.

Majar István főhadnagy is nagy sikert aratott. Szépen énekel s a szomorú *Két halottnak* s a humoros *Angol katonának*, majd a vidám *Hindenburgnak* előadásával méltán rászóigolt a sűrű tapsra. A *taxi c.* dalműben *Próder László* és *Hörvath Loránd* remekeltek. Játékukat harsogó kacagás, állandó vidámság kísérte szórul szóra, mozdulatról mozdulatra s ez a legigazibb bizonyítéka játékuk művészi értékének. *Dragonics Ferenc* hadnagy is elsőrendű kupliténekes. Hangját szinte tudatosan tompítja a kacagató szöveg mellett s nem is azzal, hanem a művészkomikus arcjátékával

Beer Angerer tette, aki beszédében kifakadt a nők ellen, hogy túlságosan lekötötte őket a feleség és anya tudata s kötelességei, miért nem inkább a politika?! Ilyen összeállításban, jobban mondva: ellentétben nem szabad a kérdést tárgyalni. Ugyanis nemzeti szempontból egyenesen káros volna a nőknek azon cimen választójogot adni, hogy a választójog ellenértéke fejében tájtsanak, lazítsanak a házasság szent köteleikén, a férj és feleség szent viszonyán, az anya és gyermek megbecsülhetetlen és fonségesen szép ragaszkodásán. Semmiféle női vagy férfi kiváltságnak és jognak nem szabad érvényesülni a családi élet rovására, vagy a nőiesség lealacsonyítására. Nagyon igazat ír a neves német szociológus, Schmoller: „A családi élet helyes fölépítésében és nem megsemmisítésében rejlik a népek jövője és a nők igazi emancipációja.”

Nagy küzdelmek, de egyúttal nagy érzések napjait éljük. Új világ fog kialakulni, de ennek az igazán modern világnak is becsülésben kell tartania azt, ami mindig is szent, szép, jó, sérthetetlen volt és alapja a nemzetek boldogulásának, fejlődésének.

Dr. Weber Pál.

HIVATALOS RÉSZ.

Plébánia betöltése. A lepsényi plébánia-javadalmat a kegyur szabályszerű bemutatólevele alapján Torma József nádasdladányi helyi káplán nyerte el.

Dispositio. Hegedüs Ferenc a lepsényi plébánia ideiglenes vezetésétől fölmentetve, Nádasdladányba küldetett helyi káplánnak.

Koncz János lengyeitói káplán a beteg szentgyörgyvári plébános mellé kisegítőnek rendeltetett.

Tanítói kinevezések. Nagy Marianna Szenyérre, Varga Szeferin Dégre osztálytanítóknak kinevezettek.

Kirendelések. A vall. és közokt. miniszter szolgálattételre rendelte a következők ill. tanítókat: Molnár Margit Somogyásrd, Vigh Mária Béb, Meszlényi Zsófia Felsőszék, Körmendy Ilona Tóskóberénd, Brenner Ilona Nagyhidegkut, Sóbányi Erzsébet Nyírad, Bors Mária Szentpéterur, Tempfli Ilona Diszel, Ujhelyi Izabella Zalaapáti, Wajdits Mária Vanyola, Mihályi Erzsébet Somogyisimonyi, Hufgart János Taszár, Halász Ida Zimány, Ellermann Mária Horvátkut.

akarja a szöveg komikumát hatásossá tenni. Ehez azután kiütöndően ért. A kirándulás Almádbá, Elseje, A veszprémi ember kenyere c. kabarészámokkal sok vidámságot szerzett a hálásan tapsoló közönségnek. Horváth Lóránd s Békeffy Panni s Próder László ugyancsak nagyban emeltek a derűs hangulatot a vendéglőben c. szinpadai tréfa pompás előadásával. Az énekszámok hatását kiválóan emelte Ludvig Bözsike tanárnőnek harmonikusan simuló remek zongorakísérete.

Az estély művészi részét meghatározó jelenet fejezte be. *Dragonics* Ferenc hadnagy, aki maga is kiváló hőse volt az isonzómenti csatáknak, néhány kegyeletessé szóval megemlékezett az ezred kostonjeyi hős küzdelméről. Ezt a diadalmas helytállást ünnepelte Veszprém város s ennek lón jutalma a város ezüst kurtije. *Dragonics* Ferenc a kurtiót bemutatva a közönségnek s jelezte, hogy e hadiárnyap estéjén szólal meg először, hogy így is jelképezze, a város és hős háziaradé között megerősödött lelki kapcsolatot. S a kurt megzavart a függöny mögött, tisztán, erősen, a katonai „ima” meghatározó dallamát harsogva. Az ünnepi közönség állva hallgatta az imaszózatot, majd utána a zenekar által előadott nemzeti himnusz. Leike az ima szárnyán szárnyait a szent dallam caendes kíséréssel fohászoktá: Isten áldd meg a magyart!

A hadiárnyak szép estéje ezzel végehez jutott. Hatása azonban sokáig megmaradt. A hálás közönség kifogyhatlan volt a szereplők s a rendezők dicsegetésében. Estély után a színház mellett levő termekben sok lerített asztal s cigányzene várta a vacsorázókat.

Pályázat. A gyulaeszi plébániához tartozó Diszel fiókegyház (Tapolca mellett) r. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Lakás, 2 padlószoba, könyha; kamara, istálló és 600 □-öl házikert. 2. 130 pár után 1/3 p. mérő rozsa, a 2 K 50 f. = 325 K. 3. Ugyanennyi pár után 2 K pénz = 260 korona. 4. Egy kat. hold és 800 □-öl föld bérértéke = 40 K. 5. Stólaívódelem = 20 K. 6. Ferenc József-alapból 47 K 50 f. 7. Községtől legelőválság = 18 K. Összesen 710 korona 50 fillér. A többi államségély. Kötelessége a felsőbb osztályokat tanítani, kántori teendőket mindenkor elvégezni. Pályázati határidő, próba és választás folyó évi december hó 5-én délelőtt 10 órakor. Utiköltséget meg nem térítünk. Személyes megjelenés kívánatik. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények, okmányokkal együtt, Plébánia-hivatalhoz Gyulaeszi (Zala m.) intézendők.

Pályázat. A bakonygyirőti r. kath. iskolához helyettes tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése havonként 200 kor., 6 m. tűzifa és szoba. Pályázati határidő december 8. Nők is pályázhatnak, németül tudók előnyben részesülnek. Kérvények a plébánia-hivatalhoz, u. p. Bakonyzent-lászló küldendők. Az iskolaszék.

Ruhabeszerzési segélytöbblet kiutalása a tanítók részére. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur az alább megnevezett adóhivataloknál a felsorolt egyházmegyei r. k. tanítók részére a megfelelő ruhabeszerzési többlet kiutalata:

Zalaegerszegi adóhivatalnál 162.135. sz. alatt: Wachtl József Csácsbozok 600, Csötörtök Lajos Petőhenye 600, Szita Boldizsár Nagykapornak 400, Pados József Nemessándorháza 800, Kovács Ernő Nemesszentandrás 200, Egyed József Zalaszentiván 200 K.

Nagykanizsai adóhivatalnál 162.132. sz. alatt: Nagy József Homokkőáram 400, Szőke Kálmán Murakézrszúr 1400, Matos Béla Murakézrszúr 200, Draskovits Márton Komárvaros 1200, Szeidl János Komárvaros 400, Káv János Balatonmagyaród 400, Sárvári István Pótréte 1000, Landi Ferenc Pacsa 600, Bors Lajos Zalaszentkál 400, Csonka József Felsőrajk 400, Horváth Dezső Kisrada 400, Buzási László Galambok 200, Janikovits Gyula Zalakoros 600, Höfler Rajmund Zalaerenye 200, Bacza Béla Garabonc 200, Varga József Zalaujak 200 K.

Zirczi adóhivatalnál 162.130. szám alatt: Takács Endre Bakony 800, Grüll Jenő Cseanak 600, Braudecker Ede Aka 200, Keller Antal Bakonygyirő 800, Egyed József Borzavár 1400, Eplényi Ferenc Lókut 800, Major Ferenc Nagyesztergár 1600, Szakmáry József Magyarzombathely 1000, Törzök Sándor Réde 800, Babics Kálmán Bakonybánk 1200, Vass Ferenc Olaszfalu 1400, Tóth Odón Olaszfalu 200, Micsek Lajos Bakonyzentlászó 400, Kings Adolf Acsteszer 600, Schwarcz Gyula Bakonyzsló 200, Vég Győző Zirc 1400, Kerschbaumayer Henrik Zirc 800, Benedek Viktor Porva 400, Stoffer Sándor Szapár 800 K.

Sümei adóhivatalnál 162.123. szám alatt: Gaal Péter Káptalanfa 600, Özv. Póthné Gyarmati Anna Gyepőkaján 100, Babics Vilmos Gyepőkaján 200, Puska Pál Nemeshany 200, Lehoczky Béla Hosztó 1000, Szentgyörgyi József Szentimrefalu 800, Ponauer Emil Nagyörbő 800, Belkényi Imre Vindornyaszőllős 200, Fodor Kálmán Vindornyaszőllős 400, Boldizsár Sándor Zalabér 1000, Pozsgár Gyula Zalavég 400, Tamásó János Batyk 200, Boda Béla Rigács 600, Csukly Sándor Nyírad 1000, Fehér Márton Nyírad 200, Heinrich Károly Szóc 1200, Szathmáry Zsigmond Sümepgrá 800, Tóth Rudolf Bász 1200, Palós János Kallós 1200, Virágh Sándor Kiszentgrót 200, Farády József Udvarnok 600 K.

Keszthelyi adóhivatalnál 162.131. szám alatt: Nyers Imre Zalaszentó 1200, Kemendy Sándor Zalaszentó 200, Póthókei József Vindornyalak 1000, Varga Ferenc Szentgyörgyvár 600, Sulok István Nemesbük 600, Sárvári István Esztergál 200, Pécsi Béla Dióskál 600, Rády Sándor Zalaszentmárton 400, Tótmárton Imre Zalasabaz 200, Füzési Sándor Alsószid 200, Egyed Ferenc Szentpétervár 400, Nyul László Zalaigriz 400, Nemeth Béla Zalanémfalu 600, Prosz Ignác Sármelek 1000, Gere Ignác Egregy 600, Bacza Ignác Felsőpáhók 400, Özv. Jakabosné Konkolyi Kornélia Alsópáhók 600, Üst Gyula Balatonyörök 400, Nagy János Vonyarcsványos 200 K.

Enyingyi adóhivatalnál 162.127. szám alatt: Eszes Zoltán Lajoskőáram 600, Döbrössy Béla Balatonbozok 800, Bartalis Béla Balatonfőlkajár 600, Csötörtök Zsigmond Balatonzabadi 800, Vadas István Dég 400, Retrih Simon Szilabahalás 600, Szőnyegh István Enying 600, Özv. Fekete Holler Anna Enying 400, Bankó Géza Balatonkenese 400 K.

Veszprémi adóhivatalnál 162.129. szám alatt: Ruszák Ferenc Hajmáskér 600, Klemenc Géza Soly 600, Szakács Imre Szentgál 400, Stumpf Antal Tótvaszony 400, Grabler Rezső Tótvaszony 800, Kirchkeszner József Gyulaiflótó 1200, Kemény György Vöröstó 400, Jambor István Nagyhidegkut 400, Stangl Sándor Városlód 200, Jáhny József Városlód 200, Gombás Sándor Városlód 800, Rendler Mátyás Ósi 200, Szanyi István Veszprém 400, Polonyi György Veszprém 200, Jossa Ernő Veszprém 1000, Kőcsky József Veszprém 800, Gaál Sándor Veszprém 800, Gyurkovics István Várpálotá 200, Takács Imre Vöröberény 200, Ipsita István Nemesvámos 1800, Kropf Ferenc Veszprémlás 1400 K.

A Szt. Vince-egyesület közgyűlése.

A múlt vasárnap, november 25-én tartotta meg dr. Rott Nándor megyéspüspök jelenlétében a veszprémi szegényeket gyámolító Szent Vince-Egyesület ezévi utolsó gyűlést, mely nemcsak örömmel volt az egyesület számára, de egyben nagyszabású kifejlődés lehetőségét mutatta be a jelenlevőknek, kiknek sorában ott láttuk az egyesület tagjait majdnem teljes számban.

Az egyesület elnök: Perényi Antal kanonok-plébános beszéddel üdvözölte a főpásztori s megköszönte szives megjelenését, majd beszámolt a folyó év eddigi működéséről. Jelenti, hogy az egyesület 4412-11 K-t kitevő pénztári készletéhez a múlt évben gr. Jankovich-Bésán Endrének 100, Kránitz Kálmán főlzs. püspök 185, Péller Pál 500, Adam Iván 1000, dr. Csiszárk János 3000 koronával járult hozzá. Szent Antal perselyéből 72-11 K folyt be. A püspökség időközi jövedelméből pedig a káptalani helynök kegyes közbenjárása folytán 3200 K-t kapott az egyesület, mely így összesen 12469-52 K-val rendelkezhetett. Ebből eddig 5232-60 K-t fordíthatott a szegények kenyér-, liszt-, fűszer- és zsirszükségleteire. Kiadatok eddig a folyó évben

5715 kenyérgyget	1620—	K értékben
874 lisztgyget	376 20	"
4503 fűszergyget	1350—	"
6492 zsirgyget	1886 40	"

Összesen 17584 élelmiszerjegy 5232-60 kor. értékben. Maradt a tére 7236-92 korona.

A rendszeres és állandóan segélyezett szegények száma összesen 242 volt. Ezeket azelőtt tűzifával is el tudta látni az egyesület, de mivel most tűzifát beszerezni legyőzhetetlen szállítási nehézségek miatt képtelenség, a lehetőség szerint a legszegényebbeket szénrel fogják ellátni.

Külön megbeszélés tárgyát képezte azon 1000 K-nak szétosztása, melyet dr. Molnár Dénes oly feltétellel adott a Szent Vince-egyesületnek, hogy abból 10 hadiözveggy vagy hadiárva egyenkint 100 koronával segélyeztessék. Többek hozzájárulása után elhatározták, hogy a város I., II. és III. kerületében egy-egy, a IV., V. és VI. kerületben két-két érdemes hadiözveggyet vagy hadiárva fognak az illető elnöknek véleményezése alapján segélyezni, a 100 K odaítélésé felett pedig a karácsonykor tartandó választmányi ülés fog dönteni.

Dr. Csete Antal ügyvédet az egyesület ügyészévé választották.

Kisebb folyó ügyek elintézése után az elnök kanonokplébános az egyesület jövő évi működésére vonatkozó munkatervét lerjesztette elő. Ohajtán, ha a szegényeket látogató, vizsgálat és gyámolító egyesület még inkább kimélyítene és kibővítené működését. A szegények vizsgálatán és segélyezésén kívül ki kellene terjeszkedni a vadházasságok megszüntetését, cselédtothok alapítását, az erkölcsi súlyedés megállítását s a világi apostolokodás megteremtését célzó intézkedésekre. E célból új tagok, főleg a zárdák bevonásával ki kellene építeni a kerületi körök tágabb önálló munkakörét s egy központi intéző-bizottság alapítása is szükséges volna. A közgyűlés az eszmét örömmel fogadta s felhatalmazta az elnököt a szükséges előmunkálatok megtételére.

Ezzel kapcsolatban a megyéspüspök ecseltelte a Szt. Vince-egyesületek feladatát. Felsőalásában bevilágította a Szent Vince-egyesületek egész múltját és jövőjét is. Szent Vince éppen 300 évvel ezelőtt, 1617 decemberében Châtillon des Dombes városában alapította az első keresztény szerezlet-egyesületet, mely az ő vezetésé alatt kizárólag világi hölgyekből állott s amely rövid idő alatt elterjedt Franciaországban. Ez volt Szt. Vincének első alapítása, mert ugy a lazaristák rendjét, mint pedig az irgalmas nővérek első rendházát jóval később alapította meg. — A hölgyekből álló egyesületek ma már rendes kánoni szervezettel bírnak.

Ezzel szemben a tisztán férfiakból álló u. n. Szt. Vince-konferenciákat 1833-ban nyolc párisi egyetemi haligató alapította Ozanam vezetésé alatt s ezek is hamar elterjedtek mindenfelé. A férfi ugyanis szabadabban mozog, mint a nő és sok olyan szegényt és beteget is meglátogathat, ahová a nő nem mehet el. Kívánatos volna, ha nálunk is megalakulna mielőbb a férfiakból álló Szent Vince-egyesület. Kéri a hölgyeket, hogy buzgólkodjanak ez irányban. Ha van buzgóság, van lélek, akkor sikerülni fog. Legyenek a hölgyek ezen ügynek mozgatói, lelkesítői, gondolkodjanak arról, miképp lehetne a férfiak egyesületét megszervezni?

Végül arra buzdítja a hölgyeket, hogy lelkesedéssel és szeretettel ápolják a szegényeket, vigasztalják szenvedéseikben: ez legyen a legszebb karácsonyi ajándék a kisdéd Jézusnak. Ezen egyetemes, erős, munkás Egyesületra s annak céludatos, kitartó munkájára Isten áldását kívánja.

A közgyűlés tagjai a főpásztori szózat hatása alatt emelkedett hangulatban oszlottak szét, hogy megvigyék szegényeiknek a jó hírt: az új főpásztor szereti a szegényeket. K.

Debreczen szekularizál. Napjaink Inghéz gondokkal terhesek. A megélhetés kérdése izgatja a családokat, az élelmezés nehézségei nyomják a városok vezetőit, az árvak és rokkantak ügye gondot ad az államhatalom vezetőinek. Debreczent úgy látszik ezek a kérdések nem bántják. Ott ráérnek szórakozni. Ők szekularizálnak. Jó, hogy éppen a háboru alatt teszik!

Megtanulták azt már kortársaink, mekkora értéket képvisel, hogy van még nagyobb birtok magyar kézen, mely magyaroknak ad megélhetést viseli az állami terheket készséggel, kivieszi részét a közjó munkálásából s mellette kulturális érdekeket is szolgál. Mondom jó, mert világos, hogy eme javak élvezői nem zárkóznak el attól, hogy az áldott magyar földből jusson a népnek is. Vagy talán épen ez fáj valakinek.

Ha e javak gazdát cserélnének, kérdjük, vajon mind a nép kezére jutna-e az, avagy csak úgy, mint a külföldön történt, a bankok kezére. Ugyis forrong minden, recseg-ropog, okos dolog-e a magánulajdon megbolygatásával a zűrzavart teljesebbé tenni? S a jó Verböczy! Ráhivatkozással akarják a törekvést szentesíteni. De elfelejtik, hogy ugyanő élete végén vagyonát az esztergomi székesegyházi káptalanra hagyta. Mi ebben a kérdésben is azt tartjuk: lassan járj tovább érsz!

H I R E K.

— **Püspökünk utazása.** Dr. Rott Nándor megyéspüspök I. hó 7-én Nagykanizsára utazik, hogy viszonzza a városnak nála tett tiszteletét. Nagykanizsáról a jövő vasárnap Pécsre utazik Zichy Gyula gróf pécsi püspök látogatására. A püspök ur legkésőbb december 16-án ismét Veszprémben lesz.

— **A veszprémi Oltáregylet havi szent-óráját f. hó 2-án délután fél ótkor tartja** az angolkisasszonyok intézetének templomában. A vezetőség ezen az uton is kéri a tagokat, hogy az ájtatóságon minél többen megjelenjen szíveskedjenek.

— **Püspökünk látogatása az ırgalmas nővéreknél.** Rott Nándor dr. megyéspüspök nov. 28-án meglátogatta az ırgalmas nővérek tanintézetét. Megérkezésekor Molnár Dénes dr. apátkanonok, intézeti-igazgató fogadta s beszéldeben üdvözölte. A fogadás után a növendékek egy 7 pontból álló kedves ünneppélytel tiszteletet meg a főpásztort.

— **Adományok az Oltáregylet javára.** Dr. Rott Nándor megyéspüspök a veszprémi oltáregylet javára egyezer koronát adományozott. A székesegyházi káptalan ugyanezzel a célra szintén egyezer koronát utalványozott. Kránitz Kálmán leisz. püspök és Péller Pál prelátus kanonok 500—500 koronával járultak hozzá az egyesület céljaihoz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Gróf Jankovich-Bésán Endréné belépett a veszprémi jótékony nőegylet tagjai sorába. Ebből az alkalomból az egyesület céljaira 100 koronát adományozott. A nemes tettért az egyesület nevében e helyen is hálás köszönetet mond öz. Patzl Jenóné elnök.

— **Az Oltáregylet közgyűlése.** A veszprémi Oltáregylet a múlt hétfőn tartotta őszi közgyűlését gróf Jankovich-Bésán Endréné elnöklété alatt az Angolkisasszonyok intézetének nagytermében. A közgyűlés megállapodott a jövő munkaév programjában, mely szűkebb keretek között fog mozogni, mint béke idején. Meghallgatta az egyesület vagyoni állapotáról szóló jelentést s a múlt év munkásságának eredményéről szóló közléseket. A közgyűlésen megjelent dr. Rott Nándor megyéspüspök is, aki meleg szavakkal mondott köszönetet az urnőknek buzgó tevékenységükért.

— **Adomány. Rosos István** apátkanonok a veszprémi szegényeket gyámolító Szent Vincze-Egyesületnek 200 K-t adományozott. A nemesszívű adományozónak ez uton is hálás köszönetet mond az elnök.

— **Miniszeri meghatalmazott.** Gróf Hadik János közlelmezési miniszter gróf Jankovich-Bésán Endre nagybirtokos közlelmezési miniszeri meghatalmazottá kinevezte. Melléje Veszprémvármegye területére dr. Szeiberling Rezső árvaszéki üllőköt nevezte ki élelmezési megbízottnak, mint olyat, aki már hosszabb idő óta teljesít szolgálatot élelmezési ügyekben.

— **Adomány.** Gróf Zichy Béla nagyvázsonyi földesur a nagyvázsonyi s urkúti iskolás gyermekek felruházására 1300 K-t utalt ki, amelyért a jelen elismerés mellett sok szegény ruhátlan hálás köszönete s áldása száll a jószívű főúrra.

— **A főispáni jótékony alapra** a 206—247. sz. nyugtákon 1410 korona folyt be. Eddig erre a célra, összesen 29.707 K-t adományoztak.

— **A Dalegyesület tisztelegése.** A veszprémi Dalegyesület Csajághy Károly elnök vezetésével a múlt vasárnap tisztelegett dr. Rott Nándor megyéspüspök előtt. Városunk ezen mindinkább izmosodó kultur-intézményének tisztelegését a megyéspüspök kegyesen fogadta s az ének nemesisító hatásaira hivatkozva, úgy az egyházi, mint a prófán énekművészet lelkes továbbművelésére buzdította a küldöttség tagjait.

— **Polgármesterünk a hadikölcsönért.** Dr. Komjáthy László hirdményben magasztalja a magyar katonák csodálatos harci sikereit. A már közeledő békéért még harcolni kell. Ehez a megfeszített, babért hozó küzdelemhez szükséges a polgárok anyagi segítsége. Leikes szavakkal buzdítja közönségünket, hogy jegyezzen hadikölcsönt. Kívánjuk, hogy a szép szónak foganata legyen.

— **Ker. építımunkások szakosztályának tisztelegése.** A veszprémi ker. építımunkások szakosztályai a múlt vasárnap tisztelegett a megyéspüspöknel. A küldöttséget Babos Dezső kegyesrendi tanár vezette. A püspök szívesen fogadta a küldöttséget s minden tagjával szívesen elbeszélgetett.

— **A veszprémi Vöröskereszt gyűlése.** A Vöröskereszt egyet veszprém megyei választmánya és veszprémi fiókjá e hó 26-án tartotta választmányi gyűlést a vármegyéhez kistermében gróf Jankovich-Bésán Endre elnöklété alatt. A gyűlésen dr. Rott Nándor megyéspüspök is megjelent. Mindkettőjüket az egyesület ügyvivő alelnöke dr. Övári Ferenc melegen üdvözölte. Az elnök köszönetet mondott megválasztásáért s kérte a választmány és a megyéspüspök támogatását. A választmány beható vita és eszmecsere után az egyesületnek jelenlegi együttes alakjában való fentartását határozta el. Dr. Vadnay Szilárd előadása alapján kimondotta, hogy az anya-és csecsemővédelem ügyét a legmelegebben felkarolja, kivitelre azonban dr. Csolnoky Ferenc javaslatára a megyei orvosközösséget tartja legalkalmasabbnak. Ezt a nemes tervet a megyebeli összes jótékony egyletekkel karöltve valósíják meg. Az igazgatóság az őszi néptünetpály jövedelméből 2000 K-t a központnak, 3000 K-t a megyebeli katonai kórházak karácsonyjára, 3000 K-át pedig a veszprémi vöröskereszt kórház segélyezésére utalt ki s egyuttal köszönetet mond elnökének, gróf Jankovich-Bésán Endrénének, ki a központ részére utalt 2000 koronát sajátjából ajándékozta az egyesületnek.

— **Eljegyzés.** Dr. Drong Mihály cs. és kir. t. főorvos Szarvasról eljegyezte öz. Galambos Józsefné leányát Bözsikét.

— **Malomátadás.** Gróf Zichy Béla Nagyvásonyban malmot építtetett. A hatósági vizsgálatot az építés és berendezésre vonatkozólag tegnap tartották meg. Utána mindjárt üzembe is helyezték. A malom nemcsak az uradalmi, hanem a magánfeleknek háziszükségletre is öröl.

— **A gyermekvédő liga gyűlése.** Az orsz. gyermekvédő liga veszprém megyei bizottsága Jankovich-Bésán Endréné grófnő elnöklété alatt 1917. évi november 26-án tartotta meg igazgatóválasztmányi ülést a megyéhez kistermében. Elnökő bensegés, meleg szavakkal üdvözölte az ülésen megjelent dr. Rott Nándor veszprémi püspököt, kérve az egyesület részére kegyes pártfogását.

A gyűlés tudomásul vette az újabb, már lapunkban is közölt ajándékozásokat a középiskolai hadiárva tanulók internátusára és a kegyes adakozóknak hálás köszönetét nyilvánította. Köszönettel tudomásul vette a Balatoni Szövetség nyári gyűlését is. Az igazgatóválasztmány a 25 középiskolai hadiárva tartására havonként 1900 koronát utalványozott. A szükséges összeg másik fele részét az orsz. gyermekvédő liga központja

fedez. A vezetőség a választmányi tagokat felkérte a tartásra kiadott gyermekek felügyeletére. A sorrendet az elnökség havonként állapítja meg. Megkereste a választmány Veszprém város képviselőtestületét az iránt, hogy a Todeskó-teleken alkalmas ideiglenes elhelyezést és a végleges elhelyezésre megfelelő telket adni szíveskedjék. Az ülés végén dr. Rott Nándor püspök hálás köszönetét fejezte ki gróf Jankovich-Bésán Endréné elnöknek és dr. Övári Ferenc alelnöknek lelkes és sikert-hozó buzgóágukért.

— **Esküdtek kisorsolása.** A helybeli kir. törvényszéken a kisorsoló bizottság pénteken állította össze Juraszek János törvényszéki elnök vezetésével az 1918-ra érvényes esküdtek lajstromát. A bizottság tagjai voltak: Csajághy Károly kir. törvényszéki bíró, Czvikker Béla, dr. Magyar Károly és dr. Mihályfi József.

— **Kimutatás.** Lapunk más helyén adunk hirt a múlt keddi fehérmű gyűjtésnek összesített eredményéről. Itt a részletes kimutatásról számolunk be. A múlt számbanban felsorolt hölgyek egyenkint a következő eredménnyel fejezték be munkájukat. Gyűjtöttek: Hoffer Arminné 79, Rada Józsefné 121, dr. Sándorffy Miksné 86, Gyenes Jánosné 82, Fogthüy Miklné 61, Csákány Sándorné 34, Balassa Kálmánné 64, Hirschfeld Beláné 43, öz. Kukorelly Károlyné 90, Pinter Aladárné 88. Magyar Margit 14, Joga Mihályné 50, Demjén Mariá 85, Kurtz Gyuláné 59, Vajda Gáborné 59, Szente Arnoldné 168, Keszeghy Józsefné 117, öz. Rédey Ferencné 62, dr. Kerényi Alajosné 51, Csolnoky Ferencné 57, öz. Stoll Jánosné 9, Keszeg Istvánné 60, Réthi Edéné 172, Stubenvoilt Ferencné 140, Demjén Martonné 21, Weisz Elekné 82, Löwy Beláné és Kerényi Andorné 369, Fritse Józsefné 81, Rápoch Sándorné 204, öz. Budai Józsefné 168, Tauszig Miksné 328, dr. Rainprecht Antalné 32, Langer Alajosné 67, Neu Jakabné 58, öz. Friedreich Istvánné 19, öz. Danderer Jánosné 73, Kukorelly Pálné 112, Patzl Jenóné 37 darabot személyenként.

— **Eskülvő.** Koronczay János városi pénztári tiszt tegnap d. e. 11 órakor az Angolkisasszonyok intézetének templomában örök hűséget esküdött Putz Mariának, öz. Putz Rezsóné kedves leányának. Násznapok dr. Övári Ferenc és Szanyi István voltak.

— **A beszerzési csoportból.** A helybeli köztisztviselők csoportja Bezerédj Ivánné berhidai földbirtokosnővel szerződést kötött ötven darab sertés "hiztalására. A földmívelésügyi miniszter erre a célra a veszprémi káptalan nagyberényi uradalomból megszerzett 250 mmásza tengeri elhozatalára szállítási igazolványt adott. A sertéseket hiztalás után maximális áron ugyancsak Berhidán bocsájtják a tisztviselők rendelkezésére. Az elnökség ezuton jelzi, hogy eljegyzéseket már most elfogad a kir. tvszék elnöki hivatalában.

A beszerzési csoport fáradhatlan, érdemes elnöke a tisztviselők lisztügyét is intézi. Az összeállítás azonban s a szükségletnek megfelelő lisztmennyiség előállítására némi időt kíván s így a liszt kiosztás kezdete csak január első napjaiban várható.

— **Hadikölcsön.** A veszprémi közigazgatási bank és takarékpénztárnál a múlt hó 30-ig 330 ezer korona hadikölcsönt jegyeztek.

— **Tökeemelés a Veszprémi Takarékpénztárban.** A Veszprémi Takarékpénztár nov. 23-án igazgatóválasztmányi ülést tartott dr. Övári Ferenc orsz. képviselő elnöklété alatt. A választmány a részvénytökeket 2 millió koronára történt felemelésének sikerét örvendetes tudomásul vette. A Veszprémi Takarékpénztárnak a tartalékokkal együtt 4 és fél millió korona vagyona van. Ez ülés az intézet tisztviselőinek is örömmapot szerzett. Az igazgatóválasztmány ugyanis a családi pótlékot a családok tisztviselői részére visszamenőleg az 1917. egész esztendőre megszavazta és folyósította. A fizetésen, drágasági pótlékon, tantiemenken felül minden gyermek után 400—400 koronát állapított meg. Az intézet, hogy a hadikölcsönjegyzés sikerét előmozdítsa, saját számlájára félmillió korona 5 $\frac{1}{2}$ %-os hadikölcsönt jegyezt a elhatározta, hogy 4 $\frac{1}{2}$ %-ra bárkinék lombard hitelt engedélyez a jegyzendő összeg $\frac{1}{2}$ -öd része erejéig. Életbiztosítással kapcsolatban a hadikölcsön igen előnyösen jegyezhető.

— **Fehérmű gyűjtés eredménye.** A hadsegélyző hivatal kezdeményezésére városunkban katonáink számára f. hó 27-én fehérműgyűjtés volt. A helybeli jótékony egyletek a honvéd pótlásból parancsnoksággal egyetértőleg jól meg-

szervezték a gyűjtés módját. Felosztották a város területét 38 részre és minden részletben egy-egy háromtagú bizottság gyűjtött. Az eredmény összege a következő: Férfi fehérenemű 1233 db., női fehérenemű 218 db., abrosz és lepedő 243 db., zsebkendő 431 db., vegyes vászontétele 518 db., Végösszegben 3523 db. Harcoló katonáink nevében addig is, míg a Hadsegélyező Hivatal köszönétét nyilváníthatná a helybeli állomásparancsnokság köszönetet fejezi ki úgy az adományozóknak, mint a gyűjtésre készleges honleányi jó szívet vállaló urológyeknek. Az összesített és az egyes bizottságok gyűjtési eredményét feltüntető kimutatások és jegyzőkönyvek a városháza főbejárata alatt a jövő hét folyamán közszemlére lesznek ki-ve. A hadsegélyező hivatalról ígért nyugtát azok, melyeket minden egyes adományozóknak szándékoztak a bizottság kiadni, csak a gyűjtés megtörténte után érkeztek meg és így már nem használhatók fel. Egyébként a helybeli parancsnokság mindenben körültekintő eljárása megnyugtathat mindenkit a tekintetben, hogy az adományok valóban rendeltetési helyükre fognak jutni. Ma már nagy ládába csomagolva a vasutón elszállít. Budapestre a Hadsegélyező hivatal címére.

— **Hadikölcson.** A Veszprémmegyei Takarékpénztárnak az új hadikölcsonre eddig 1.056.950 K-t jegyeztek. Az intézet saját jegyzése 300.000 K.

— **Meggyengült iskolákhoz kirendelt tanítók.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hárságypusztai községi iskolához Ujj Margit, a bébi r. kath. iskolához Vigh Mária, a felsőiskázi r. kath. iskolához Meszlényi Zsófia; a tóskaberéndi iskolához Körmeny Ilona; a nagyhidegkúti r. kath. iskolához Brenner Ilona, a vanyolai r. kath. iskolához Vajdics Mária; a felsőgörzsönyi ref. iskolához Nagy Margit tanító-, illetve ovónőket, mint újonnan kinevezett állami tanerőket szolgáltatással kirendelte. Nevezettek f. hó elsején foglalták el állásukat. Itt megemlítjük, hogy a királyi tanfelügyelőség még 8 r. kath., 3 ev. és 3 ref. iskolához kérte állami tanerő kirendelését.

— **Háborús segély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az állami iskolai tanítók háborús segélyét már kiutalta. A hittelekezési tanítók segélyének kiutalása most van folyamatban.

— **Tűzifa.** A tisztviselők tűzfijánál érdekeltetkeztel tisztelettel feikéri a bizottság, hogy a fűrészelésről mondjanak le, mivel a fűrészelőgépek még most is máshol van elfoglalva és a városi tanács elrendelte, hogy a telep sürgősen kiürítendő, miután ott a város fáját fogják elraktározni. Bejelentések Gándor Ferenc s-tanfelügyelőhöz intézendők.

— **Gyűjtés a Szurmay-alapra.** Mezriczky Károlyné a Szurmay-alapra városunkban gyűjtésre vállalkozott. Fáradozásának eredménye 1810 korona lett. Ehhez hozzájárultak: Dr. Rótfi Nándor megyéspüspök, a veszprémi székesegyházi káptalan, a veszprémi takarékpénztár, Néger Ágoston, Kránitz Kálmán, dr. Rada István, Káuzli Dezső, Peller Pál, Adam Iván, dr. Molnár Dénes, dr. Simon György, Perényi Antal, dr. Óvári Ferenc és Mezcriczky Károlyné. A fent említett összeget a gyűjtő szerkesztőségünkbe küldte, hogy rendeltetési helyére juttassuk. Postára adtuk.

— **Kabaré.** A Közhivatali Kezelők és Díjnokok Országos Egyesülete veszprémi körre e hó 8-án este 8 órai kezdettel jótékony célú kabarét rendez a veszprémi róm. kath. Legényegylet helyiségében.

— **Az ipartestület tűzfijája.** Az ipartestület ma-holnap kénytelen irodai munkáját szüneteltetni, mert nincs tűzfijája. Kért a várostól írásban s szóbeli értesítésből tudta meg, hogy: nincs. Pedig az ipartestület a képesítéshez nem kötött iparágak személyi ügyeit is intézi, ami városi feladat volna. Az új faszerszhez rendőrségi igazolvány kell. Ehez is csak a rendőrkapitány protekciónál jutott az ipartestület, mert az egyik alkalmazott az igazolvány kiállítását csütörtökről hétfőre akarta halasztani. Az ipartestület kéréme nagyobb méltánylást érdemelne.

— **A tej.** Megírjuk, hogy az orsz. közlelmezési hivatal a városok tejfogyasztását jogrendszer alapján kívánja szervezni. Hogy városunkban mikor kerül erre a sor, még nem tudjuk. Annyit azonban hallottunk, hogy a sikerben nem igen bíznak. Az egy-egy napra megállapított tejfogyasztást biztosságra nagyon problematikus. Több város belátja ezt s egymás után kérelmezik a tejfogyasztás lefűggesztését. A kaposváriak kéréme már is teljesült s egész Somogyban a régi alapon

marad a tej kiszolgálás. Székesfehérvár most kérte a mentesítést s addig is a régi módszer szerint adják a tejet. Szombathelyen is szabad a tejvásárlás. A város szerint a rendelet végrehajtása sok nehézségbe ütközik s ebből az okból a rendelet fogantatásának mellőzését kéri. A jegyrendszer az egyes csoportoknál tejujszóra vezethet. A csecsemők részére két éves korig naponta egy liter tej vásárolható. Azok az eltartók, akiknél ilyen koru menhelyi gyermekek vannak, a havi tartásdíjából megvehetik-e vajjon azt a tejmennyiséget? S ha megveszik, vajjon a gyermekek számára veszik-e meg? S a hetvenen felül levők vajjon mind megisszák-e a részükre utalt tejet? Nem juthat-e az drágábban másokhoz egy kis dohánycáért, egy kis itókáért? Bár mindez csak feltevés, nem tudhatni, hogy nem így történik-e sok esetben. Egyebekben várjuk a tejjegyeket!

— **Kása és hagyma.** Az orsz. közlelmezési hivatal a veszprémi tisztviselők beszerzési csoportja részére 5 1/2 mázsa rizst, 2 1/2 mázsa köleskását s ugyanennyi árpkását utalt ki. A rizsből egynegyed, a többiből egynolcad kg. jut családtagonként. Ugyanez a csoport 50 q. vörshagymát is kap Makóról. A kiosztást Bokrossy Ferenc kereskedő intézi.

— **Kereskedők és iparosok mozgalma.** Az orsz. kereskedő- és iparos szövetség országos gyűlést tart a ruházati cikkek rekvirálása tárgyában. A gyűlésen a veszprémi ipartestület elnöke is részt vesz. A gyűlés azt kívánja, hogy a visszatartható pamutárak kontingense nagyobb legyen s hogy ebből havonként 10%-nál többet adhasanak el s a kifogyó készletet a Népruházati Bizottság időnkint pótolja.

— **Nyilvános köszönet.** Az Orsz. Postás Körház létesítéséhez a következő adományok folytak be: Körházalapítványként Ádám Iván apát-kanonok 1000, a veszprémi káptalan 1000, a veszprémi takarékpénztár r.-t. 1000 K. Kisebb összegű adományok: a veszprémmegyei takarékpénztár r.-t. 100, a veszprémi Közgazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. 100, a Veszprémi Falpar r.-t. 50 K s ezenfelül még több kisebb adományból befolyt összesen 258 K 50 fillér. Az összes adományozóknak az egész posta-, távirtda- és távbeszélő személyzet nevében hálás köszönetet mond ezuton is a veszprémi m. kir. posta- és távirtda-hivatal főnöke.

— **Sertésárak vármegyénkben.** Dr. Bibó Károly alispán az élő sertés és sertéstermek árát meghatározó min. rendelettel kapcsolatosan közzé teszi a vármegyében követelhető legmagasabb árakat is. Az átvétel helyén követelhető árakat már közöltük. Ehez 6% számítható, ha az eladás nem az átvétel helyéről történik. A ledől sertés eladási ára egészben, vagy fel darabban tiszta súlyra métermásánként 8 K. A sertés-hús és készítményeinek s a szalonnaféléknek árát pedig így állapította meg a közvetlen fogyasztás részére a városokban: elsőrendű hus 9 40 K, a másodrendű 8 80 K, füstölt hus 12 K, friss szalonna bőrrel 11 K, bőr nélkül 11 60 K, füstölt szalonna 14 K, olvasztott disznósír 13 50 K. Nyers kolbász 12 K, füstölt kolbász 14 K, disznósajt (finom) 10 K, községes 8 K, lőpörtyű 8 K.

— **Nem rekvirálják a szénát és szalmát.** Több oldalról felmerült panaszra kijelenti a földmiveltésügyi miniszter, hogy a közös hadügyminiszteriumtól vett hivatalos értesülés szerint egész Magyarország területén levő összes katonai inter-daturák sürgősen utasítottak, hogy a katonai uton történt széná és szalmarekvirálást azonnal szüntessék be.

— **Beszűntetett vonat.** A Máv. igazgató-sága a d. e. 10 órakor Alsóóra felé induló s onnan d. u. 1 órakor visszavérő vonatokat ideiglenesen besűntette.

— **Ipartestületek s az iparosok hadigondozása.** A munkáviszony alapján dolgozó rokkant iparosok hadigondozásában údvös mozgalom éledt. Alapelve a munkázósság s ennek az a feladata, hogy a rokkantá vált munkást foglalkozásához visszavezesse, munkaképességét visszaszerezze s magát szakmájában tovább képezze. A hadirokkant szakmunkások lehetőleg szakmájukban s azon az ipartelepen alkalmazandók, melyből hadba vonultak. A dolgozók ezeket is munkakörükbe vonják s így létesül a segítő munkázósság. Az erre vonatkozó szervezkedés már megkezdődött az ipartestületek bevonásával. Felhívást kapott a veszprémi ipartestület is, hogy a hadigondozás ügyével békéltető bizottsága foglalkozzék. Az ipartestületekre edő

munkásprogram a pályairányítás, munkaszervezés és önállósítás. Nemes feladat a hadiárva-tanoncok gondozása is. Ennél a központi szervezettel a tanoncotthonok létesítését ajánlja az ipartestületek figyelemébe. A helybeli iparostanonciskola igazgatója, Gröf József, évek óta propagálja ezt az eszmét. A városi hatóság is támogatást ígért hozzá. A hadiárvak gondozásának humánus célja talán ezt is közelebb viszi a mozgalom a tehető iparosasszonyokra is az iparos árvak gondozásával. Ha ezt csak részben sikerül is megoldani, a felügyeletel nevelés miatt nagy társadalmi haszon ered belőle.

— **A nem állami tanítók háborús segélye.** Közfudomású, hogy a nem állami tanítók kevesebb háborús segélyt kapnak, mint az államiak. Ez a méltánytalan elbánást az egyes iskolafelelősök a saját anyagi támogatásukkal teszik jóvá. Tapolczán az izr. hitközség, Szombathelyen a város fizeti meg a különbözetet, nehogy tanítók hátrányban maradjanak az állami tanítók mögött.

— **Nem ellenőrzik a háztartások készleteit.** Az a hír terjedt el, hogy Hadik János gróf miniszter hatósági és polgári egyénekből ellenőrző bizottságokat alakított, amelyek házról-házra járva felkutadják az elrejtett készleteket és a törvényes adagon felül minden legcsekélyebb élelmiszerkészletet ellenőrzöklátás nélkül elkoboznak. Mint a Magyar Tudósító illetékes helyéről közli, ez a hír nem felel meg a valóságnak. Arra, hogy bizottságok járjanak házról-házra és az élelmiszereket az egyes háztartásokban ellenőrzék, senki seft kapott utasítást.

— **Pápai hírek.** Pápa város mozgalma in-s dított, hogy a kormány a szállásügyi felügyelőséget Pápará visszahelyezze. A mozgalmat dr. Antal Géza orszgy. képviselő támogatja.

A pápai városházán is behozták az egyházamos hivatalos időt. Az önálló előadók hivatalos ideje 1 1/2-ig, a kezelő- és segéd személyzete 1 1/2-től 1 1/3 óráig tart. Az utóbbit alig hagyják így jóvá!

— **Emelki a dohány árát.** Fővárosi lapok írják, hogy a kormány újra emeli a dohányne-műek árát. Azért teszi ezt, mert a dohánytermé-
lők keveselik az eddigi beváltási árat s csak ke-
vés dohányt termeltek. Az új áremelés a terme-
lők javára esik.

— **Kicsérlik a fürdőkölyök rézhengerét.** A honvédelmi miniszter rendeletével hadicikokra igénybevett fürdőkölyök rézhengereket, amelyeknek természetben pótlását a tulajdonos kérte, a közeljövőben kicsérlik. Mindenki köteles a megbízott szerelőt a szükséges méretek felvétele és a kicsere-
lés végrehajtása céljából lakásába beengedni. A rézhenger leszerelését egyidőben minél gyorsabban és kár okozása nélkül kell végrehajtani. A kicsérés kifogástalan teljesítését a kicserelő szerelő írásban tartozik a kályha-tulajdonossal elismertetni, ennek megtagadása esetén a hatóság fogja a tényállást megállapítani és az igazolást a tényleges viszonyokhoz képest teljesíteni.

— **Hadsegélyező olvasójelek.** Kedves és hasznos dologgal lepte meg a Hadsegélyező Hivatal a magyar olvasóközönseget: a háboru kiemelkedőbb epizódjaival illusztrált olvasójeleket adott ki. Az illusztrációkat: Heyer Artur, Juszkó Béla, Eder Gyula, Helbing Ferenc, Dudits Andor és Tornai Gyula festőművészek rajzolták. Az olvasójelek nemcsak mint új olvasás hasznos és nélkülözhetetlen eszközei bírnak értékkel, de művészi nivójuknál fogva maradandó becsű háborus dokumentumok is. Az olvasójelek, melyeket a Hadsegélyező Hivatal az árvek és özevek javára darabonként 20 l-t árusít, kaphatók a Hadsegélyező Hivatalban V., Akadémia-utca 17., valamint az ország valamennyi jobb papír- és könyvkereskedésében.

— **A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg.** A „Vasárnapi Ujság” előzetési ára negyedévre 5 korona, — a „Világkörönkával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára élekre 2 korona 40 fillér.

— **Az „Elet” szírirodalmi és művészeti hetilap.** (Szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kilencedik lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Febrvár-ut 15. — Előzetési ár félre 10 kor. Mutatványzatot készírttel küld a kiadóhivatal.

Felebbezés.

Leközöltük a törvényhatósági bizottsági gyűlés határozatát, mely a veszpremi villamostelep szabályrendeletének 3. és 29—33. §-ait feloldja, illetve módosítani rendeli. Veszprém város tanácsa a vármegyei határozat ellen felebbezést adott be a belügyminiszterhez. A felebbezésből ezúttal azt a részt közöljük, amely a *villamostelep igazgatóságának* megalkotását védi. Az igazgatóságnak négy városi főtisztviselő is tagja. A vármegyei határozat ezt kifogásolja. A tanács az eredeti álláspontot a következő indoklással erősíti:

Véleményünk szerint a törvényhatósági bizottsági határozat egy nagyon fontos kardinális kérdésben van tévedésben és ennek a tévedésnek következményei és folyamatai a határozat indokai. Téves ugyanis szerintünk a törvényhatósági határozatnak az a kiindulási pontja, hogy valamely városi vagyonnak, legyen az akár villamosmű, akár egy gazdaság, kezelője és intézője olyan szervezet lehet, amelynek tagjai vagy tagjai közt városi főtisztviselők helyet nem foglalhatnak. Mert az egész városi adminisztrációért, az egész városi vagyonnak kezeléséért, épségben fenntartásáért, sőt annak hasznos és gazdaságosan való értékesítéséért, elsősorban és kizárólag a város legfőbb tisztviselője, a polgármester, másodsorban és közvetve pedig azok a főtisztviselői felelősek, akiknek ebben a kezelésben, az adminisztráció vezetésében és irányításában beleszólási joguk vagy kötelességük volt. Felelősek pedig nemcsak morális értelemben, hanem felelősek feylemlel is és ennek esetleges következményeként vagyonilag is. Véleményünk szerint tehát épen az az eset kizárt, hogy egy olyan nagy vagyoni komplexumot, mint a városi villamosmű, egy olyan, akár három tagu, akár bármennyi tagu bizottság kezelhesen, aminőt a sérelmes törvényhatósági határozat nekünk ajánl, amelyből „a tisztviselők kizárva lennének.” Hogyan felelhetnének a városi tisztviselők (előjárók) a közgyűlésnek, amikor a szabályrendelet 33. §-ban felsorolt teendőket az ő jelenlétük nélkül működő bizottság intézi.

Nem tudjuk megérteni a törvényhatósági határozatnak ezzel a kérdéssel kapcsolatban előadott egyéb indokozásait sem, nevezetesen: „*hogy ezen igazgatóság, mely csupán csak a képviselőtestülettel szemben állana felelős ellenőrzés alatt.*” Hát kinek a felelős ellenőrzése alatt állana? Hiszen az előjáróság, a főbb tisztviselők csakis a közgyűlés ellenőrzése alatt állhatnak és minden bizottság, amelyet a közgyűlés alakít és választ, csakis a közgyűlés ellenőrzése alatt áll. Azt mondja a sérelmes határozat, hogy „ilyen alakulás a valóságban minden hatályos ellenőrzést kizárna, miután a képviselőtestület a legfőbb felügyeleti és rendelkezési jogot ugyan kell, hogy fenntartsa magának, de tagjai nagy számánál és összealkotásánál fogva a közvetlen ellenőrzéssel járó teendők gyakorlására nem alkalmas s mert határozatait csak azon vezető tisztviselők előadásai nyomán hozhatná meg, akik az ellenőrzendő igazgatóságban, mint annak vezető tagjai vannak érdekelve.” Kik felett nem tartja alkalmasnak a képviselőtestületet a határozat az ellenőrzéssel járó teendők gyakorlására? A tisztviselők felett, az előjáróság tagjai fölött? hiszen ez nem lehet egyéb, mint a közgyűlésnek egy expozitúrája és magától értetődik, hogy a közgyűlés, mint legmagasabb városi intézkedő fórum fölött és így annak különítménye fölött is vagy maga a képviselőtestület, vagy a felsőbb fórum gyakorolhat ellenőrzést, de semmi esetre sem az — a közelebbiről, a sérelmes határozatban meg sem jelölt — fórum, amelyet sem nem ismerünk, sem a határozatból elképzelni nem tudunk. És vajon kinek az előadásai nyomán hozza meg jelenleg is a közgyűlés határozatait, ha nem azoknak az előadásai nyomán, akik az egyes ügyeket vezetik, az ügyeket ismerik. — Hiszen ez az állandó gyakorlat és pedig nemcsak a városnál, hanem minden közszolgálati ágban: azok referálnak, akik az ügyekben dolgoztak. Azért ilyen sokfejl a képviselőtestület, vagy akár a törvényhatósági bizottság, hogy ha az előadást hézagossá, hiányosnak vagy tévesnek véli, felvilágosítsa és kiegészítést követeljen. Mert azt nem lehet feltételezni, hogy ennek a soktagu, legfőbb felügyeleti fórumnak ne legyen legalább egy-két olyan tagja, aki az előadott ügyhöz valamit ért. És erre valók a szakbizottságok, amelyekben hozzájáruló szakemberek előtt lesz minden ügy megtárgyalva, mielőtt a közgyűlés elé kerül.

A városi közgyűlési határozat az a 651/1917.

sz. jelentés részletesen kifejti, hogy a villamosmű igazgatósága tulajdonképpen nem egyéb, mint a városi közgyűlésnek egy szélesebb hatáskörű bizottsága, amelyet megalkotni a városnak szervezési szabályrendelete és általános önkormányzati joga alapján joga van. Nagyméltóságodnak szives figyelmét csupán a szab. rendelete 29. §-ában foglaltakra hívjuk külön fel, amely igazolja, hogy minden lényeges és fontos kérdés a közgyűlés hatáskörébe van utalva és a 33. §. utolsó bekezdésére, amely még világosabb teszi azt, hogy az igazgatóság alakításával, illetve szervezésével a város se a polgármesterek, se a tanácsnak törvényes jogait korlátozni nem kívánta, és nem is akarta és nem is tehetné és hogy ennél fogva az igazgatóság szervezése sem törvénnyel, sem szabályrendelettel, még kevésbé gyakorlattal nem ellenkezik. Elég e tekintetben arra utalnunk, hogy a villamosműveket minden városban egy hasonló szervezetű, sőt sok helyen a városi igazgatóságtól még jobban különálló alakulás felügyeli és irányítja, csak hogy azt egyik helyen igazgatóságnak, másik helyen felügyelő-bizottságnak stb. nevezzik. Különböző bizottság volt ez akkor is, amikor a mi telepünk nem városi üzemben működött. Akkor „Villamos ellenőrző bizottságnak” nevezték, mely kifogástalanul működött éveken át, tagjai voltak a városi főtisztviselők is és ezek is részesültek bár igen szerény díjazásban is. Általában nincs semmi törvényes korláta annak, hogy egyes városi tisztviselők a közgyűlés belátása szerint külön díjazást kapjanak olyan munkáért, amely *mint városi üzlet* nem képez szorosan közigazgatási funkciót, de amely a város egyetemének közérdekét szolgálja s a városi pénztárnak gyarapodását jelenti. Aitól sem kell félni, hogy a villamosmű igazgatóságával közreműködésük őket „rendes munkakörükől elvonja”, mert hiszen a rendes munkára eskü kötelezi őket és azért vannak fejtebbvalók és felsőbb hatóságok, hogyha ez megtörténne, felelősségie vonják őket, sőt ezt megtörténni egyáltalában ne engedjék.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Baszó József máv. állomás málházó és Rác Katalin leánya Mária Gizella, r. kath. — Schmidt József népzeneész és Jáni Teréz fia István János, r. kath.

Halálozás.

Zwercenz János napzsámós 81 éves, r. kath. — Özv. Sipos Lászlóné Baranyai Mária varrónő 27 éves, r. kath. — Molnár Lajos 7 éves, r. kath. — Csertán József 7 éves, r. kath. — Rados Gyula magánzó 58 éves, r. kath.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötöttet.

Uj és használt fegyvereket,
pisztolyokat ad és vesz,
javításokat **Szemerey János**
elfogad fegyverkereskedő, Veszprém

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosazu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy máhaly, raktár, 2 félszar és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bonthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

— **Szénrekvirálás.** Dr. Komjáthy László polgármester közteszi, hogy a szénkészletek elégtelensége folytán a város területén levő szénkészletek összeírását és az egyes háztartásokban esetleg mutakozó feleslegeknek közszükségleti célokra igénybevételét, rekvirálását elrendelték. A felesleg megállapítását és ezeknek közszükségleti célokra igénybevételét a rendőrség hatáskörébe utalja. Az egyes háztartásokban saját használatukra visszatartható készleteket a városi szénelosztó bizottság a következőképpen állapította meg: 1 szoba és 1 konyhából álló lakás számára visszahagyható az egész fűtési időnyre 20 métermázsás porosz szén, 2 szoba és 1 konyhából álló lakás számára 35 métermázsás porosz szén, 3 szoba és 1 konyhából álló lakás számára 40 métermázsás szén, 4 vagy ennél több szobából álló lakás számára pedig 50 métermázsás porosz szén. Ott, ahol a lakáshoz műhely, bolt vagy iroda tartozik, ezen helyiségek bármelyike számára még külön 10 métermázsás szén szállítható. Egyéb mellékhelyiségek számára azonban szén szállítani és visszatartani nem szabad. Nem porosz, hanem hazai szénből 25 %-kal több szállítható. A kokszt a porosz szénnel egyenlő értékűnek veszik.

Figyelmezteti tehát a város közönségét, hogy az igénybevétel végző rendőri közegeket eljárásukban támogassa és minden olyan cselekedettől tartózkodjék, amely szigorubb intézkedéseket vonna maga után. Figyelmezteti a város közönségét arra is, hogy a fennálló rendeletek értelmében 3-nál több szobát fűteni senkinek nem szabad. Ahol a fentebb megjelölt mennyiségeknél nagyobb készlet található, a feleslegeket tulajdonosuk, illetve őrzőjük a hatóság által kijelölt ellátatlanoknak a hatóságilag megállapított legmagasabb áron kiadni tartozik.

— **Minden honpolgár szent és hazafias kötelessége,** hogy minél nagyobb összeget jegyezzen a **Vil-ik magyar hadikölcsönre!** Ennek legyszerűbb és legcélszerűbb módja a **hadikölcsönbiztosítás!** A hadikölcsönbiztosítás mindenkinek, még a szerény jövedelemmel bíró polgárnak is lehetővé teszi, hogy a hadikölcsönjegyzésben részt vehessen, mert a hadikölcsön vételárát biztosítási díj alakjában kényelmesen évi, félévi, sőt negyedévi részletekben törlesztheti s egyúttal családjáról is gondoskodik, mert a jegyzett hadikölcsön-kötvények **korábbi elhalálozás esetén** családjának minden további fizetés nélkül azonnal kiadatnak. **A hadikölcsönbiztosításhoz 10.000 koronáig orvosi vizsgálat nem szükséges.** 10.000 koronán felüli hadikölcsönbiztosításnál orvosi vizsgálat szükséges, melynek költségeit az intézet viseli és amelynek díjai olcsóbbak. **A biztosítás már az első naptól kezdve, bármely okból következésképpen is elhalálozás, tehát a háború mindennemű veszélyére, továbbá öngyilkosság és párboj esetén is érvényes.**

A díjfizetések kedvezőek és előnyösek, pld. egy negyvenéves ember 10.000 K hadikölcsönt jegyez, melyet életbiztosítással kapcsolatban öhajjt törleszteni, évenként 590 korona díjat fizet 15 éven keresztül, mely idő lejártával nem 10.000 korona, hanem **12.000 korona** névértékű hadikölcsönkötvényt kap. Ha a biztosított előbb elhalna, ugy törvényes örökösei azonnal megkapják a 10.000 K névértékű hadikölcsön-kötvényt. Jegyezni lehet a Fonciére Pesti Biztosító Társaság veszpremi képviselőtársulatánál a **KÖZGAZDASÁGI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁRNAL.**

— **Dr. Rott Nándor megyéspüspök** örömeltóságát — engedelmével — otthonában lenyíképeztem. Ertesítem a fűd Papságot és mind azokat, akiket érdekel, hogy a felvételekről készült, művészien sikerült fényképek műtermemben kaphatók, esetleg posta útján megküldhetőek. Özv. dr. Lax Jenőné, művészi fényképező.

— **Perlekt gyors- és gépirónó** azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével **Kérdőigazgatóság Balatonfűred.**

— **Hadikölcsön** jegyezhető orvosi vizsgálat nélkül **életbiztosítással** kapcsolatban 18 évestől 55 éves korukáig részére. A biztosítások a harctéri szolgálat alatt is érvényesek. Bővebb felvilágosítás nyerhető az **Elő Magyar Általános Biztosító Társaság veszpremi főigazgatójánál Szabadi-u. 3. sz.**

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legromokobb specialitását. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22**
Fogház • Máfogak • Fogtömés

